

ANTONI LLORET

CiU, engegà la corresponent Comissió per beneir políticament l'obertura de les centrals d'Ascó, que van ser visitades pels diputats, enmig d'aspres discussions al Parlament, on sorgien les veus discrepants de Maties Vives (PSUC) i, en Comissió, la carta que llegí l'alcalde Carranza, que Lloret em recorda com el discurs «d'un home del poble que defensa la terra i la seva gent amb una força increïble». En aquella Comissió parlamentària –em recalca Lloret– «vaig armar-hi bastant de merder», alhora que em remarca, finalment, «la irresponsabilitat fantàstica de CIU i, de fet, dels altres partits sobre la qüestió».

AQUELL SOPAR A CAN CULLERETES

Sigui com sigui, enmig d'aquell sarau, el nostre Col·lectiu de Periodistes, editors de la primera *Userda*, alguna cosa vam tenir a veure en el reforçament de les preses de posició del nostre Sandokan solar, que era definit per la Junta de Energí Nuclear, a Madrid –on havia treballat–, com a «visceralment antinuclear». Entre els contactes que vam tenir, després de l'accident d'Harrisburg, recordo especialment un sopar a Can Culleretes, tocant a la Rambla de Barcelona, l'abril o el maig de 1979, justa la nit que el Barça guanyava la Copa d'Europa a Basilea, i mentre a tot arreu es desfermava la bogeria pel nostre triomf futbolístic, en una taula, que era la nostra, tot i l'alegria estàvem capificats pels perills nuclears, l'autonomia energètica i la manera de fer entendre tot allò a aquell poble que armava tanta gatzara al carrer. En Vilanova, en Carranza, en Pep Puig i jo mateix vam tractar de reforçar a Lloret la gravetat que per a Catalunya suposava la nuclearització, posant-lo al dia de les indignitats de les empreses elèctriques i de la majoria de l'estament polític. Les santes barbes de Carranza portaven tota la ira d'un Jomeyni iranià; els llavis d'en Vilanova segregaven lava volcànica; en Pep Puig posava una nota aclaratòria a peu de pàgina; en Lloret escoltava amb unes orelles com pàmpols, que gairebé s'hi podia mocar, i jo, com sempre, era el mosso dels encàrrecs que feia de notari per a la història, la nostra «trista, bruta i dissortada» història.

Aquell mateix estiu de 1979, vam retrobar-nos amb Lloret a Prada, a la Universitat, on ja feia anys que encapçalava una Secció de Ciències, destinada en el seu cas, a fer conèixer els avenços en energia solar. Nosaltres hi anàvem per primer cop a fer conèixer els avenços del pensament i del moviment ecologista, amb totes les seves variants dialectals i tribals. Allò de Prada va ser un Cafarnaüm de debats, propostes, estratègies, tàctiques i regateigs, en què, al final, sempre s'acabava ballant, cantant i trincant. Gràcies a Prada, amb tot, va sorgir la nova generació de «carrasclets» contra la borbonització energètica de Catalunya.

PARÍS, MAIG DE 1981

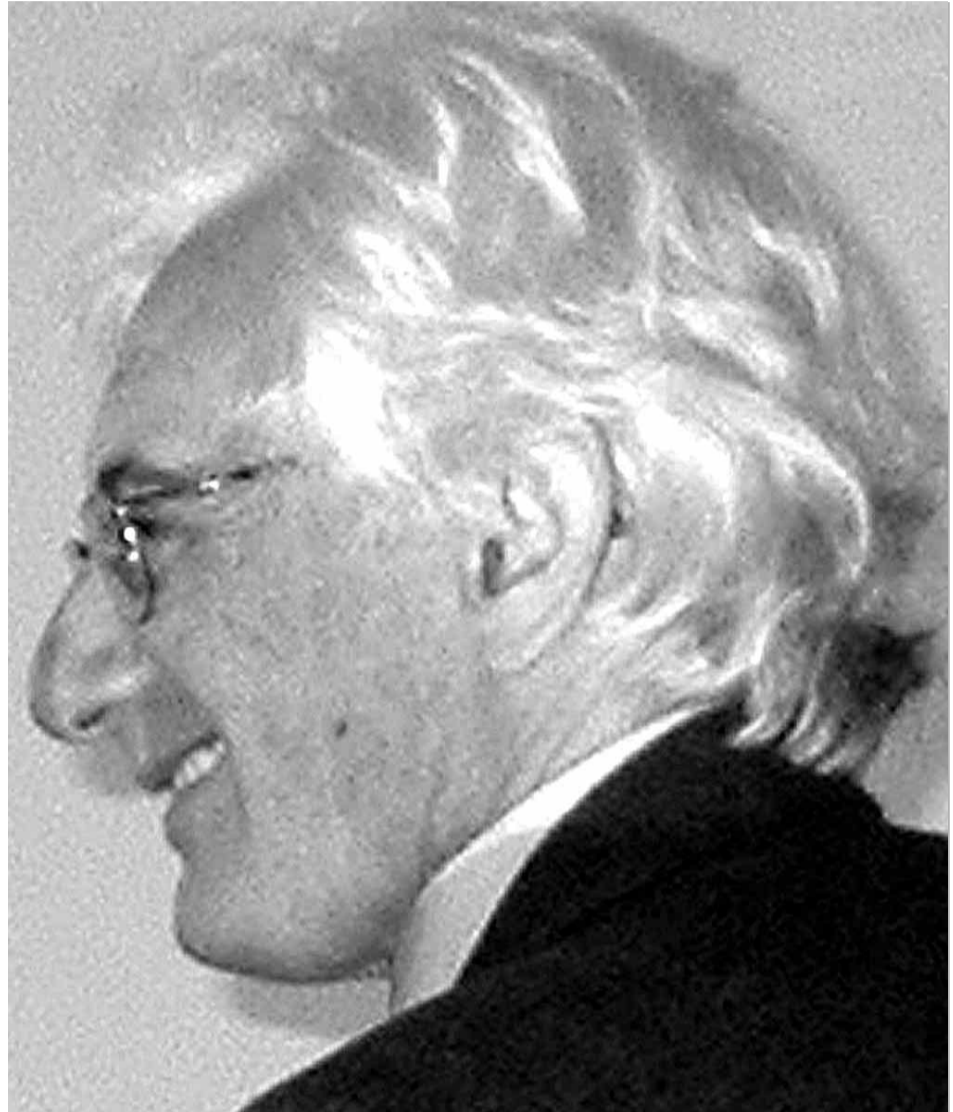
Aquell mes vaig anar, pel diari, a París, a cobrir la campanya de les presidencials franceses, en què acabaria guanyant Mitterrand. Entre míting i míting, vaig poder «distreure'm» unes hores per visitar al seu

domicili l'Antoni Lloret, que em rebé molt amablement, em presentà la seva dona, Maria Rosa Flotats, i em portà a l'École Polytechnique, a Palaiseau, prop de París, on amb un grup de científics investigava, des de 1977, la millor manera de convertir en electricitat l'energia del Sol. Hi havia arribat, el 1960, formant part del Centre National de la Recherche Scientifique, com a investigador al laboratori de física nuclear, però al cap dels anys, convençut que el futur energètic de la humanitat havia de

«A casa nostra ens hem passat quaranta anys de cara al sol sense veure'l.»

ser un altre, decantà el seu treball cap a la recerca solar fotovoltaica, de l'aplicació de la qual, des que va tornar a Catalunya, ha donat bons exemples en diversos edificis, tots guiats per la integració sostenible amb el medi: la Biblioteca Pompeu Fabra, a Martoró; els edificis centrals de l'Ajuntament de Barcelona i un altre sistema fotovoltaic al Museu Nacional de la Ciència i la Tècnica de Catalunya, a Terrassa, així com el dedicat a l'Espai Cousteau-Planeta Oceà, que l'associació Una Sola Terra organitza a Sant Feliu de Guíxols. Després de mostrar-me els diversos laboratoris de l'École (Física del sòlid, Física de la matèria ionitzada, Meteorologia dinàmica, Química, Biologia, Matemàtica aplicada, Física teòrica, etc.), vaig preguntar-li com s'havien d'entendre tots aquells artefactes, i em va dir: «Estem treballant en la recerca de nous semiconductors per a la captació fotovoltaica de l'energia solar. Utilitzem la tecnologia i la química de plasmes, que és una nova branca de la ciència. En particular, estudiem els semiconductors en la forma de capes primes de silici amorf, que es pot obtenir d'una manera molt econòmica i que s'espera que tingui rendiments de captació elevats». Vam parlar de pressupostos, és clar. A França, només per a aquest projecte, aquell any 1981, el petit equip del doctor Lloret rebia 60 milions de pessetes. La Generalitat, en el mateix període, dedicava a tots els camps de la investigació un pressupost que no passava dels 50 milions.

Vam tractar, també, de les perspectives de l'energia solar a Catalunya, i el seu diagnòstic era: «Per a certes persones pessimistes –o potser podríem dir interessades–, l'energia solar és massa cara i ho serà encara durant molt de temps. Aquesta opinió és generalment raonada damunt una comparació dels preus de les diferents solucions energètiques, però sense ben estimar el preu intrínsec, és a dir, el que inclou el cost de la recerca precedent, les inversions corresponents a la instal·lació total, les despeses de funcionament, el cost del combustible i el cost social i ambiental per a eliminar la pol·lució eventualment produïda. Calcular així el cost de l'energia –em deia– és bastant complicat i no

és pas la forma generalment emprada, bé que sigui la que millor representa la realitat. Amb aquest esperit cal tenir en compte, en tota comparació, que per a l'energia solar el cost de la recerca feta fins ara és menyspreable en relació amb el que s'ha esmerçat en la nuclear. Amb les millors tècniques d'utilització actualment proposades, una explotació, almenys a les zones assolellades, és possible a condició d'un esforç de recerca, fet que ara no és el cas a casa nostra, on hem passat quaranta anys de cara al sol sense veure'l».

LLIBRES I ARTICLES

A finals dels anys setanta, el professor Lloret accentuà la seva acció divulgativa amb textos assagístics i periodístics de tota mena, així com participant en diversos congressos, com el Primer Col·loqui Internacional d'Energia Solar, a Barcelona, el 1977. Entre els seus llibres destaquen *Física Pop: una expedició al microcosmos* (Ed. 62, 1979), *Diccionari de la Ciència i la Tecnologia Nuclears* (Ed. 62, 1977), *Per què les coses són com són* (La Magrana, 1994) i *El Cafè Metropol* (La Magrana, 1999), que aquell any va rebre el Premi de Literatura Científica de la Fundació Catalana per a la Recerca. Altres guardons remarcables són el premi al millor treball presentat a la 13th European Photovoltaic Solar Energy Conference (Niça, 1995); un Reconeixement, dintre el Premi Ones Mediterrània (Tarragona, 2001) a l'aplicació de tecnologies netes, com a responsable del projecte Uni-

versol d'instal·lació de plaques fotovoltaïques de la Unió Europea; i, igualment, els premis Atlas 2003, per la seva contribució a la protecció del medi ambient, i la Medalla Narcís Monturiol de 2004, atorgada per la Generalitat per «la valuosa recerca sobre les cèl·lules solars, el desenvolupament de l'energia fotovoltaica integrada en edificis i per la seva continuada vinculació amb el país».

Efectivament, així és. Alguns dels seus pioners articles («L'energia solar, una esperança», a *Serra d'Or*, desembre de 1977, i «Crida per l'energia solar», a *l'Avui*, 18-02-1979) van tenir el seu efecte, i avui, després de mil peripècies, trobem el reconegut i festejat doctor com a membre escollit del Consell Assessor per al Desenvolupament Sostenible de la Generalitat de Catalunya, on «des que ha canviat la truita, hi ha un canvi considerable», consistent, segons m'explica, en què el conseller en cap, Josep Bargalló, assisteix a les reunions i s'escolta directament els experts i no a través de paperassa. Allí, l'il·lustre professor participa en el Grup de Debat d'Energia, amb la complexa missió, que sempre ha estat la seva, de confegir un Pla Energètic de Catalunya propi dels desafiaments d'aquest moment. En això haurà consistit la seva acció de científic compromès socialment: en fer veure als dirigents polítics (tant si estan a l'oposició com ara que estan al Govern) la urgència de canvis substancials en els subministres energètics de les nostres societats. No s'hi ha posat pas per poc.